

Μετάφραση: Ειρένα Ιωαννίδου-Αδαμίδου
 Σκηνοθεσία: Γιώργος Μουαίμης
 Σκηνικά: Άντρος Ρόπαλης
 Κοστούμια: Νάντια Κλεάνθους
 Παιζουν: Σμάραγδος Κλεοβούλου, Μανώλης Μιχαηλίδης, Βαλεντίνια Σοφοκλέους, Γιώργος Μουαίμης, Πέτρος Μιχάλας, Λέτα Πασχούλα, Ελένη Σμυρνίου, Κυριάκος Τοφariδης.

Η δεύτερη παραγωγή της Κύριας Σκηνής του Θεάτρου Σκάλα «Μια παραγμένη νύκτα», του Ίον Λούκα, ακολουθεί την επιλεγμένη κατεύθυνση: κωμωδίες, ελαφρές μεν, για να ζεσταθεί το θεατρόφιλο έδαφος της Λάρνακας, κλασικές δε και ποιητικές σαν δηλώσεις επαγγελματικής αξιοπρέπειας. Έτσι, το Μισριτζή ακολουθεί ο Καρατζιάλε. Φαίνεται, όμως, ότι το 'χουν οι μέσες οδοί ν' αφήνουν αυτούς που τις επιλέγουν κάπου μεταξύ των στόχων τους. Επειδή αυτή η μέση προσέγγιση χρειάστηκε να περάσει και μέσα από το έργο του Καρατζιάλε, απομονώνοντας την κωμωδία καταστάσεων από εκείνα τα στοιχεία που δίνουν στο συγγραφέα της «Παραγμένης νύκτας», θέση κλασικού του ρουμάνικου θεάτρου, στοιχεία όπως η προσπάθεια εθνικής αυτογνωσίας μέσα από κωμικό πρίσμα, η σάτιρα της υπερπατριωτικής δημαγωγίας κ.ά.

Δεν λέω ότι αυτά τα στοιχεία απουσιάζουν από την παράσταση, είναι, όμως, φανερό ότι οι δημιουργοί της υπολόγιζαν πολύ περισσότερο στις άλλες πτυχές του έργου. Παράδειγμα, οι σκηνές ανάνηψης του πατριωτικού άρθρου στην εφημερίδα, όπου ο σκηνοθέτης στήνει την παντομίμα με τη σούπα, μη ελπίζοντας πως η σάτιρα του Καρατζιάλε αρκεί να κρατήσει το ενδιαφέρον του κοινού σ' αυτό το σημείο της παράστασης.

«Μια παραγμένη νύκτα» από το Θέατρο Σκάλα

Αν αυτό που τελικά χρειαζόταν ο θίασος ήταν απλώς ένα έργο με ζωηρή κωμική κίνηση και ευδιακρίτους κωμικούς χαρακτήρες, ίσως η επιλογή του Καρατζιάλε να μην ήταν η ιδανική. Ας αφήσουμε πίσω τη ρεπερτορική στρατηγική των υπευθύνων και την επιλεκτική προσέγγιση προς το ίδιο το έργο, και ας ασχοληθούμε μ' αυτό που είδαμε στη σκηνή. Η παράσταση είναι το σκηνοθετικό ντεμπούτο του Γιώργου Μουαίμη στην Κύρια Σκηνή προηγήθηκε το παιδικό «Κουτί κουτί κουτάκι». Το σκηνοθετικό του σχέδιο είναι πολύ ευρηματικό, γεμάτο στυλιστικά συντονισμένες λεπτομέρειες και τοποθετημένες σαν εξύπνα στηρίγματα του διαλόγου, σαν συνδέσεις των σκηνών. Ένας από τους βασικούς στόχους του σκηνοθέτη ήταν να κυριαρχεί στην παράσταση ο ρυθμός, που να ορίζει τη σκηνική δράση.

Παλαιότερα, στην παραγωγή του ίδιου του έργου από την ΕΘΑ, η σκηνοθέτρια Σβεtlάνα Χαράλαμπους έδωσε και αυτή κυρίαρχο ρόλο στο ρυθμό, ενοποιώντας όλη την παράσταση σε μια μουσικοχορευτική κίνηση πάνω στις ρουμανικές λαϊκές μελωδίες. Το ρυθμικό σχέδιο του Μουαίμη είναι αρκετά περίπλοκο, η κάθε απλή κίνηση (είσοδος, έξοδος, πέρασμα, κυνηγητό) είναι εμπλουτισμένη με κωμικά σκουντουφλήματα, πτώσεις, ξαφνικάματα που αλυσισδοποιούν τη σκηνική δράση και οργανώνουν το χρόνο πλήρως. Ενοποιητικό στυλιστικό στοιχείο εί-

ναι το εύρημα της ακαταστασίας των επίσκευων που γίνονται σπίτι. Από τις αναφορές στο κείμενο στις σκαλωσιές και στις ατέλειωτες εργασίες γεννήθηκαν και τα περάσματα των υπηρέτων με δοκό στο προσκήνιο, και το πολύ πετυχημένο σκηνικό του Άντρου Ρόπαλη. Δημιουργώντας αυτή την ατμόσφαιρα ακαταστασίας και επισκευών, ο σκηνοθέτης πλησίασε πολύ και το συναισθηματικό αλαλούμ, που επικρατεί στο σπίτι του μετρο Ντουμπράκε, και το ενθουσιώδες πατριωτικό αλαλούμ, που επικρατεί στη χώρα.

Έχετε παρακολουθήσει από την τηλεόραση καλλιτεχνικό πατινάζ; Εκεί συχνά ο σχολιαστής, διαχωρίζοντας τις φιλόδοξες προθέσεις του προγράμματος των αθλητών από την πραγματική εκτέλεσή τους, λέει: «Εδώ έπρεπε να γίνει τριπλό άξελ, αλλά ο αθλητής κατάφερε μόνο ένα διπλό, ή μονό ή καθόλου»... Κάπως έτσι συμβαίνει και στην παράσταση. Το πρόγραμμα, που έχει τίτλο «σκουντουφλήματα» επισκιάζουν τα προσχεδιασμένα, κάπου οι ανοικτές πόρτες του παρασκήνιου, εντελώς εκτός ορίων του σκηνικού, προσθέτουν μαζί με τα λάθη στο φωτισμό περιττή μια ακαταστασία. Βέβαια, πρέπει να σημειώσω εδώ ότι μιλούμε για ατέλειες μιας γενικά καλής δουλειάς.

Από τα δυνατά σημεία της παράστασης, οι τρεις κεντρικοί ρόλοι, του Μετρο Ντουμπράκε, της συζύγου του και του Κυριάκ από τους τρεις ηθοποιούς, που αποτελούν την καρδιά και τη δύναμη του θιάσου - το Σμάραγδο Κλεοβούλου, την Ελένη Σμυρνίου και το Γιώργο Μουαίμη. Ο Κλεοβούλου κατάφερε να δώσει στον ήρωά του διαστάσεις του κεντρικού προσώπου στο ομαδικό πορτρέτο των χαρακτήρων του έργου. Η Ελένη Σμυρνίου πολύ ωραία έσμιξε στη βέτα της το κωμικό με το λυρικό ύφος, δημιουργώντας, σύμφωνα με τον Καρατζιάλε, τη φιγούρα της τίμιας και πιστής ερωμένης, η οποία ειλικρινά ξεχνά ότι ταυτόχρονα είναι άπιστη σύζυγος. Ο Γιώργος Μουαίμης κόσμησε τον Κυριάκ του με δεξιοτέχνη, κάνοντας έτσι τη μορφή του πιο ενδιαφέρουσα απ' ό,τι του επέτρεπε το κείμενο, παρόλο που ήταν γεμάτος σκηνοθετικές έγνοιες και αυτό φαινόταν στο κίπως σφιγμένο πρόσωπο. Νομίζω, ότι οι υπόλοιπες μορφές της παράστασης ήταν χαμηλότερες από τις προδιαγραφές του συγγραφέα, αλλά και του σκηνοθέτη. Το γρήγορο κωμικό σκίτσο χρειάζεται περισσότερη ακρίβεια... Αυτή η ασάφεια, σχεδόν ενοχλούσε και στα κοστούμια της Νάτιας Κλεάνθους. Λοιπόν, καλή σκηνοθεσία, όμορφο σκηνικό, τρεις πετυχημένες υποκριτικές δουλειές στη «Μια παραγμένη νύκτα». Αλλά, το θέατρο Σκάλα προς το παρών μοιάζει με δέντρο που καταφέρνει και καρποφορεί, ενώ οι ρίζες του δεν είναι μέσα στο χώμα. Το κοινό της Λάρνακας πρέπει να αποτελέσει το εύφορο έδαφος για τις ρίζες του νέου θεατρικού σχήματος, να το κάνει να νιώθει ότι η προσφορά του προς την πόλη είναι αναγκαία και απαραίτητη.

ΝΟΝΑ ΜΟΛΕΣΚΗ